

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

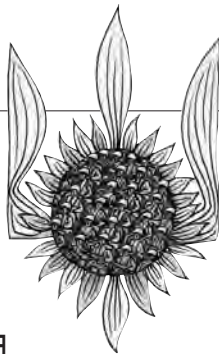

Після дискусії

Митрополит Євстратій:
Україна є унікальною державою з унікальною громадою, тому що ми маємо реальний релігійний плюралізм

▶ СТОР. 4

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Головний твір свого життя
«Гоголь»-воїн написав кров'ю

▶ СТОР. 6

Незламні діти

▶ СТОР. 7

Аби про маленьких лицарів нації дізналися на всіх континентах

№ 224 (8241)

СЕРЕДА, 8 ЛИСТОПАДА 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

ПАР запросили взяти участь у Глобальному саміті миру

Україна прагне відновити відносини з Африкою, які ми втратили наприкінці 1990-х років. Про це міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив під час виступу в Університеті Преторії, що відбувся у рамках його візиту до Південно-Африканської Республіки.

▶ СТОР. 5

ЮНЕСКО засудила чергову атаку рф на Одесу

Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) засудила чергову атаку військ росії на Одесу, внаслідок якої пошкоджено будівлю Національного художнього музею.

«Культурні об'єкти мають бути захищені відповідно до міжнародного права», — йдеться в заяві, розміщеній на сторінці представництва ЮНЕСКО в Україні у соціальній мережі X. Зазначається, що художній музей в Одесі, який постраждав внаслідок російського удару, входить до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Отримали півмільярда понадпланових надходжень

На Сумщині планове завдання січня-жовтня із наповнення місцевих бюджетів виконано на 105,6%. Понад план залучено майже 500 мільйонів гривень. Таку інформацію оприлюднив департамент фінансів ОВА.

За підсумком десяти місяців річне планове завдання в області виконано на 89,2%, тож досягти стовідсоткового показника до завершення року цілком реально. Цьому сприяє і хороша тенденція: порівняно із січнем-жовтнем 2022-го регіон має зростання надходжень до місцевих бюджетів на рівні 20,7%.

Позитивна динаміка спостерігається в абсолютній більшості громад. Із 50 місцевих бюджетів області виконання планових фінансових показників не забезпечили лише чотири: Есманська, Юнаківська, Боромлянська і Середино-Будська. Основна причина, котра заважає роботі суб'єктів господарювання, — ворожі обстріли та пошкодження інфраструктури, **передає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.**

▶ СТОР. 8

Завершено розгляд поправок до законопроекту про переспрямування військового податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)

Більше фото тут — www.golos.com.ua
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання 7 листопада
Верховна Рада продовжила розгляд у повторному другому читанні проекту закону «Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодек-

су України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» (№ 10037), який передбачає переспрямування податку з доходів фізичних осіб-військових із місцевих бюджетів до спеціального фонду державного кошторису.

▶ СТОР. 2

ФРОНТ

Дієва діалектика «парасольки»

За даними Генштабу ЗСУ на 7.11, за минулу добу на фронті відбулося 78 бойових зіткнень. Зокрема, на сході ворог не полишає спроб оточити Авдіївку, на Бахмутському напрямку безуспішно намагався відновити втрачені позиції у районі Андріївки. Сили оборони продовжують штурмові дії на південь від Бахмута, завдають окупаційним військам втрат у живій силі та техніці, закріплюються на досягнутих рубежах.

За словами прес-офіцера 3-ї окремої штурмової бригади Олександра Бородіна, наразі армія рф у цьому секторі відмовилася від тактики масованих артобстрілів, ймовірно, через економію боеприпасів. Натомість активно використовує дрони-камікадзе. Мовляв, відчутно, що їх виробництво поставлено на потік у росії. За даними військового, ворог також має багато засобів радіоелектронної боротьби.

ПОДІЯ

В Острозі оцифрували стародруки

На Рівненщині 40 цінних українських стародруків з колекції Державного історико-культурного заповідника м. Острог тепер доступні онлайн.

Це стало можливим завдяки підтримці Українського культурного фонду. Тож фахівці успішно завершили реалізацію проекту з оцифрування стародруків. Вони оцифрували 25 тисяч 356 сторінок старовинних книг, що зайняло 160 годин зйомок та ще стільки ж, щоб створити файли у потрібному форматі.

Острозька Біблія, Требник Петра Могили, Києво-Печерський патерик та інші видання, які побачили світ в українських друкарнях, тепер доступні онлайн. У заповіднику кажуть, що науковці та шанувальники історії українського друкарства зможуть «погортати» стародавні сторінки, зануритися у світ слова та книжкової графіки тих часів, **повідомляє рівненська дописувачка Юлія ВАСИЛЕНКО-СЛОБОДЕНЮК.**

КОРОТКО

■ Миколаїв спрямував на армію 700 мільйонів гривень. Місто відпрацює кожен запит від військових частин, які потребують насамперед автотранспорту, **інформує наш власкор Олена ІВАШКО.**

■ Кам'янець-Подільська міська рада ухвалила зміни до Комплексної програми соціального захисту територіальної громади на 2021—2025 роки щодо одноразової матеріальної допомоги. 15 тисяч гривень виплачуватимуть військовослужбовцям, які на фронті. Для цього із бюджету міста виділено три мільйони гривень, **повідомляє наш власкор з Хмельниччини Ірина КОЗАК.**

■ Лабораторію з ремонту та обслуговування генераторів відкрили в Острозькому вищому професійному училищі. Новий освітній простір функціонуватиме на базі навчально-практичного центру «Сучасні слюсарні технології», де готують фахівців для комплексного сервісного обслуговування приладів резервного живлення, **дізналася наша рівненська дописувачка Тетяна ПАНАСЮК.**

Завершено розгляд поправок до законопроекту про переспрямування військового податку на доходи фізичних осіб (ПДФО)

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Пленарне засідання
7 листопада

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час підготовки законопроекту № 10037 до повторного другого читання було включено 1641 пропозицію народних депутатів, з яких Комітет з питань бюджету пропонує врахувати 11 поправок та 1630 — відхилити. Зокрема, за підсумками підготовки законопроекту до повторного другого читання у комітеті, пропонуються такі пропорції та напрями спрямування коштів, що надійдуть до спеціального фонду держбюджету від військового ПДФО: з

1 жовтня 2023 року по 31 грудня 2023 року — 50 відсотків — адміністрації Держслужби спеціального зв'язку та захисту інформації України та 50 відсотків — Міністерству оборони України для закупівлі артилерійських систем. З 1 січня 2024 року по 31 грудня року, в якому припинено чи скасовано воєнний стан — 45 відсотків — адміністрації Держслужби спеціального зв'язку та захисту інформації на здійснення заходів із закупівлі спеціальної техніки та обладнання, 45 відсотків — Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості на

виконання державних цільових програм реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нагромадження наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення та 10 відсотків — головним розпорядникам коштів держбюджету, що належать до сектору безпеки і оборони, для подальшого автоматичного спрямування військовим частинам ЗСУ, інших військових формувань на матеріально-технічне забезпечення пропорційно до фактично сплаченого військового ПДФО.

Крім того, цими змінами передбачається: надати право селищним та сільським територіальними громадами на здійснення місцевих запозичень та надання місцевих гарантій, що наразі згідно з чинним законодавством дозволено лише міським територіальним громадам та обласним радам; доповнити перелік напрямів використання у період дії воєнного стану відповідних залишків коштів місцевих бюджетів, які утворилися на кінець бюджетного періоду, новим напрямом щодо створення умов для лікування, відновлення та реабілітації осіб, які постраждали від збройної агресії РФ, а також не поширювати за-

пропоновані обмеження щодо використання залишків коштів місцевих бюджетів на залишки коштів місцевих внутрішніх та зовнішніх запозичень; поширити вимогу щодо зарахування податку на доходи фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, до спеціального фонду державного бюджету на період до 31 грудня року, в якому припинено чи скасовано воєнний стан.

У вівторок народні депутати завершили розгляд усіх 1641 пропозиції до

законопроекту № 10037. Голосування за проект закону «Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України» у повторному другому читанні та в цілому має відбутися під час наступного засідання.

ЦИФРА

За прогнозами уряду, до кінця 2023 року надходження від військового ПДФО становитимуть 25,8 мільярда гривень, а у 2024 році — 93,7 мільярда гривень.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Безпека громадян — важливий складник державної політики

Перший віцеспікер Олександр Корнієнко відвідав Житомирщину

6 листопада Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко побував на Житомирщині. У фокусі робочого візиту були три напрями — освітній, соціальний та безпековий.

«Це важливі складники розвитку для нашої держави нині, особливо — у контексті євроінтеграції», — наголосив Перший віцеспікер, зауваживши, що кожен із них безпосередньо про вступ України в Європейський Союз.

Відвідання Житомирського геріатричного пансіонату Житомирської обласної ради

У Житомирському геріатричному пансіонаті Олександр Корнієнко з нагоди професійного свята нагородив найкращих соціальних працівників області.

«Ви доводите те, що написано у Конституції, що Україна — це соціальна держава. Доводите своєю роботою та своїми діями», — наголосив Олександр Корнієнко. І зазначив, що цю сферу чекають реформи й наближення до європейських стандартів.

«Навіть під час важких випробувань ми з партнерами постійно працюємо, щоби мати можливість розвинути цей напрям», — акцентував Перший віцеспікер.

Візит до частини Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Наступна точка у поїзді Олександра Корнієнка регіоном — частина Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Перший віцеспікер зазначив, що за останні п'ять-сім років служба стала більш сучаснішою та модернізованою. Він подякував рятувальникам за їхні подвиги й запевнив, що влада робитиме все, щоб ці вчинки залишилися в історії.

«Парламент і всі ми, незалежно від політичних кольорів, пам'ятатимемо та підтримуватимемо рятувальників», — наголосив Олександр Корнієнко. І додав, що безпека громадян — це важливий складник державної політики.

Участь у засіданні Наглядової ради університету «Житомирська політехніка»

Роботу над освітнім напрямом Олександр Корнієнко продовжив у університеті «Житомирська політехніка», де взяв участь у засіданні Наглядової ради. Він зосередив увагу на низці важливих питань, зокрема, інтеграції ветеранів та розвитку military-tech.

Україна, зауважив Перший віцеспікер парламенту, має великий потенціал розробки власних потужних дронів, що відзначають світові фахівці. «Багато хто в міжнародному просторі ставить на те, що саме наша країна стане флагманом у цьому. Цей напрям важливо розвивати та навчати українських спеціалістів», — зазначив О. Корнієнко. Багато інженерів сьогодні воюють, вони повернуться і зможуть, за його словами, передавати свій досвід та знання студентам.

Окрім того, Олександр Корнієнко зазначив, що нині реалізується масштабна реформа освіти, яка вже розпочалася у п'яти вищих закладах освіти. «Роль наглядових рад зростатиме — вони визначатимуть стратегію, напрями розвитку вищих закладів освіти», — наголосив він, додавши, що «Житомирська політехніка» вже активно рухається у цьому аспекті. Там відкрили інноваційний хаб, який опікується розробками, необхідними Україні й на полі битви, й у цивільному житті.

«Інженери — це той фундамент, на якому будуватиметься наше відновлення й економічне зростання», — переконаний Перший віцеспікер.

«Кожна сфера вимагає додаткової уваги з боку держави», — зазначив насамкінець Перший заступник Голови Верховної Ради України, повідомивши, що за підсумками робочого візиту на Житомирщину вже сплановано подальший план дій, зокрема, можливість проведення виїзних засідань комітетів на Житомирщині.

Разом із Першим заступником Голови Верховної Ради Житомирщину відвідали заступник голови Комітету Верховної Ради з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Арсеній Пушкаренко та членкиня Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку, голова підкомітету з питань регуляторної політики Ганна Лічман, повідомляє пресслужба Апарату Верховної Ради України.

Фото: rada.gov.ua

Приєм прийом заявок на отримання грантів для студентів триває

Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк на своїй сторінці у Фейсбуці повідомила про продовження прийому заявок на отримання іменного гранту для студентів.

«Маємо вже 12 заявок на отримання заснованого мною, як народною депутаткою і віцеспікеркою Верховної Ради, іменного гранту для студентів та студенток спеціальностей 2-го курсу «Національна безпека», «Історія та археологія» Національного університету «Острозька академія». Іменний грант надається на конкурсній основі для покриття річної вартості навчання за обраною спеціальністю», — повідомила Олена Кондратюк.

І додала, що прийом заявок та мотиваційних листів від студентів продовжено до 12 листопада включно.

«Розумію, в складних умовах воєнного стану не так легко сфокусуватися на позанавчальних активностях», — пише народний депутат. І нагадує, що це ще одна фінальна в цьому році можливість для тих, хто прагнув, але не встиг з якихось причин податися на грант.

Переможців оголосять 17 листопада — у Міжнародний день студента.

Вл. інф.

Фото зі сторінки Олени Кондратюк у Фейсбуці.

Містобудівний кадастр на державному рівні має запрацювати до кінця 2024 року

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Стан розробки планувальних документів на регіональному рівні та запровадження містобудівного кадастру на державному рівні в контексті впровадження реформи містобудування. Саме ці питання стали предметом обговорення під час засідання робочої групи щодо визначення пріоритетів та заходів з питань комплексного відновлення території (областей, територіальних громад), що постраждали внаслідок збройної агресії проти України або в яких сконцентровано соціально-економічні, інфраструктурні, екологічні та інші кризові явища. Організований Комітетом Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, захід відбувся за участі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України за сприяння та підтримки Програми USAID «РАДА: наступне покоління» (RANG) у рамках проекту «Модельний комітет».

Подякувавши програмі USAID РАДА за підтримку в роботі та допомогти в проведенні заходів, голова комітету Олена Шуляк зауважила, що наступне засідання буде присвячено успіхам та проблемам у питанні розробки програм комплексного відновлення. «Фокус нинішнього засідання дещо інший, — зазначила вона. — Спільно з міністерством ми б хотіли обговорити ситуацію навколо розробки містобудівного кадастру на державному рівні». А звертаючись до учасників заходу, закликала їх бути активними учасни-

ками процесу, що відбувається при міністерстві, та давати якомога більше пропозицій, щоб вони були враховані безпосередньо розробниками та народними депутатами під час внесення змін до відповідних законів.

Міністерство продовжує розробляти програмний продукт, в основі якого буде діяльність містобудівного кадастру на державному рівні, повідомила заступниця міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Наталя Козловська. Вона також нагадала, що містобудівний кадастр, відповідно до законодав-

ства, включає низку компонентів. Зокрема, єдину державну електронну систему в сфері будівництва. «Це те, що працює вже четвертий рік. Це той програмний продукт, на базі якого всі суб'єкти містобудування здійснюють свою діяльність зі спорудження об'єктів нерухомості. Усі ви могли пересвідчитися в тому, наскільки це працює. Якщо ми бачили на початковому етапі дуже складний перехід від паперового обігу до електронних документів, то нині без такої платформи ухвалювати рішення взагалі неможливо», — на-

голосила заступниця міністра, підкресливши водночас, що до Містобудівного кадастру входить також Єдиний державний реєстр будівель і споруд. «Він включатиме всю інформацію щодо будівництва споруд на території країни. До нього також входить реєстр адміністративно-територіальних одиниць. Це також важливе питання, адже цим реєстром маємо не лише впорядкувати, які адмінтериторії мають бути, а й межі територій населених пунктів», — зазначила Н. Козловська.

За словами директора Департаменту просторового планування території та архітектури Міністерства Євгена Плаценка, містобудівний кадастр на державному рівні має запрацювати в повному обсязі вже до кінця 2024 року, поки що його наповнюватимуть на всіх рівнях.

Нині мета впровадження кадастру така: зниження корупційних

ризиків, завдяки персоналізації відповідальності; підвищення інвестиційної привабливості територій; підтримка прийняття рішень для управління територіями на основі даних; пришвидшення та підвищення якості розроблення містобудівної документації.

Представники обласних державних адміністрацій під час обговорення вказали на низку проблемних питань, які потребують дорегулювання. Зокрема, акцентували увагу на створенні містобудівного кадастру на місцевому та регіональному рівнях і поєднанні цих кадастрів з містобудівним кадастром на державному рівні. Тож робота над створенням містобудівного кадастру триває. Зрештою, як зауважив Є. Плаценка, якщо не матимемо уніфікованих даних для всієї країни, неможливо буде забезпечити повноцінний ланцюг від розробки містобудівної документації до введення об'єктів в експлуатацію. «А це, коли ми говоримо про інвестиційну привабливість, боротьбу з корупцією, — життєво необхідний процес», — констатував він.

Олена ГОРБУНОВА.

ТОЧКА ЗОРУ

Роман КОСТЕНКО:
«Авдіївку кремль обрав для демонстрації «перемог» на тлі відсутності успіхів росіян»

Концентрація росіян на захопленні Авдіївки пов'язана з тим, що їм потрібна хоч якась перемога. Майже рік в армії РФ не було жодних здобутків, і зараз потрібно хоча б щось. Так вважає народний депутат від «Голосу», секретар парламентського Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Роман Костенко (на знімку).

«Авдіївку вибрали для того, щоб узяти собі якусь перемогу. Ми розуміємо, що армія РФ вже 11 місяців не мала жодного успіху взагалі. Був один успіх у Бахмуті, де вони поклали десятки тисяч особового складу, і цю перемогу собі на прапор повісила ПВК «Вагнер». Тобто російське військо запам'яталося тільки відступами, і перед виборами, перед Новим роком путіну потрібна якась перемога», — пояснює представник «Голосу».

За словами Романа Костенка, з військової точки зору, якби ворог прорвався на Лимансько-Куп'янському напрямку — це був би найбільш стратегічний успіх, ніж Авдіївка.

«З військової точки зору, навіть якщо вони захоплять Авдіївку (а вони на це зусиль багато кидають і ці втрати не вартують захоплення цього міста), там немає прориву, немає можливості далі просуватися, там немає виходу на оперативний простір, вони просто вирівняли б лінію фронту, яка не змінувалася в тому районі більш ніж півроку», — наводить слова народного депутата прес-служба партії «Голос».

Фото надано прес-службою партії «Голос».

ІНІЦІАТИВА

Щоб медики лікували, а не витрачали час на закупівлю препаратів

Депутати Одеської обласної ради ухвалили рішення про створення комунальної установи «Одеська обласна база спеціального медичного постачання».

З такою ініціативою до обласної ради звернулася Одеська ОВА. Нова обласна установа буде централізовано займатися медичними закупівлями.

Нині ця установа на етапі формування. Головне завдання — зібрати команду кваліфікованих та добросовісних спеціалістів, які закуповуватимуть для лікарень те, що справді потрібно і за ринковими цінами.

«Лікарі зможуть спокійно займатися своєю справою — лікувати людей, а не витрачати час на підготовку тендерної документації і допити в разі, якщо спокуса на тендерах перемогла здоровий глузд. Питання якісної медичної допомоги для жителів Одещини та відсутність корупції у цій сфері — один із пріоритетних напрямів роботи Одеської ОВА», — зазначив голова Одеської ОВА Олег Кіпер.

Олена ІВАШКО.
Одеська область.

Діти наших військових відпочили в Грузії

Уже дві групи українських дітей отримали можливість відпочити у Грузії та відволіктися від воєнної реальності. Про це повідомила Голова Комітету з питань інтеграції України до ЄС Іванна Климпуш-Цинцадзе.

«Добрі новини, яких так не вистачає в наші дні! Ми переживаємо непрості часи у стосунках із Сакартвело (Грузією). Та хай би там як комусь хотілося, ситуація далеко не чорно-біла. Окрім фантастичної народної підтримки України, маємо й різні приклади підтримки державних інституцій», — написала вона у Фейсбуці.

«Як співголова міжпарламентської групи

дружби Україна — Сакартвело дякую Міністерству оборони Сакартвело і Посольству Сакартвело в Україні — як Тимчасовому Повірено-

му Левану Цурцумія, так і Аташе з питань оборони, генералові Левану Гамкрелідзе, а також нашому Генштабу, нашим прикордонникам і МЗС,

з якими разом нам вдалося відправити вже дві групи по 20 дітей на 10 днів до цієї країни», — написала народна депутатка.

Вона зауважила, що всі витрати, включно з авіаквитками з Кишинєва і назад, бере на себе приймаюча сторона, і окремо подякувала небайдужим перевізникам, які допомогли довести дітей до Молдови і звідти в Україну.

«Це дітки наших військових, чий батьки загинули, в полоні або продовжують воювати. Сподіваюся і на подальшу таку співпрацю, адже діти повертаються дуже задоволені, сповнені позитивних вражень. Екскурсії і неймовірна краса природи Сакартвело відволікають їх від чорної дійсності вдома», — зазначила Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Фото зі сторінки Іванни Климпуш-Цинцадзе у Фейсбуці.

Молодь вірить у свою державу і готова долучатися до її відбудови після війни

Такі висновки можна зробити за результатами всеукраїнського національного дослідження «Українська молодь сьогодні». Нещодавно його презентували в Україні.

Мета дослідження, організатором якого виступив Міжнародний республіканський інститут та IREX у межах програми USAID «Мріємо та діємо», — виявити тенденції щодо участі молоді у громадському та політичному житті. Експерти також намагалися зрозуміти міграційні настрої молодих українців, оцінити їх побажання і потреби в освіті та професійній зайнятості, в баченні майбутнього та можливості участі у відбудові країни. Досліджувалися фактори сприйняття соціальних груп та меншин, а також медіаоточення молоді.

Саме дослідження проводилося шляхом телефонного опитування з 30 червня по 14 липня в Україні. А також із 23 червня по 1 липня в Польщі. За кордоном інтерв'юєрів опитували біля чотирьох центрів допомоги біженцям з України методом особистих і телефонних інтерв'ю. Однак організатори наголошують, що результати опитування в Польщі не є ре-

презентативними, бо немає повної картини щодо того, якими є демографічні характеристики українців, які виїхали в цю країну. Тож ідеться, швидше, про певні тенденції і тренди в їхньому сприйнятті того, що зараз відбувається в Україні, а будь-які порівняння можуть бути лише дуже узагальненими.

Отож, згідно з результатами дослідження, більшість української молоді оптимістично дивиться на майбутнє нашої країни. В Україні це 97 відсотків опитуваних віком від 10 до 12 років. У Польщі маленьких оптимістів трохи менше — 91 відсоток. Із віком показник оптимізму дещо знижується. Так, у віковій категорії від 15 до 16 років ідеться вже про 96 відсотків українців у межах країни та про 87 відсотків — у Польщі. Ще нижче показник у віковій категорії 16—35 років — відповідно 86 та 81 відсоток. Утім, це все одно дуже високий рівень віри в завтрашній день.

Так само високим є відсоток тих, хто переконаний, що Україна перемає у розв'язанні Росією війни. В усіх вікових та регіональних групах цей показник також перевищує 80 відсотків.

Цікаві такі дані: 21 відсоток опитуваної молоді в Україні — ті, хто готовий долучитися до відбудови нашої країни після війни. У Польщі таких бажаючих 40 відсотків. Ідеться про молодих людей, які досягли 16-річного віку і аж до 35 років. А от охочих покинути країну серед тих, хто в ній залишився й досі проживає, не так уже й багато. Мова про 75 відсотків респондентів віком 10—12 років, 64 відсотки — віком 13—15 років та 65 відсотків — віком 16—35 років. Усі ці молоді люди зазначили, що в найближчі п'ять років не хотіли б переїжджати зі свого місця проживання. Натомість 58 відсотків українців, які нині в Польщі, планують повернутися на Батьківщину тоді, коли закінчиться війна. Головним фактором для них є безпека в регіоні.

У цьому контексті актуальними є наміри держави залучати молодь до відновлення країни, акцентували в Телеграмі Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту. Особливо на рівні територіальних громад. Під час презентації на цьому наголошував заступник міністра молоді та спорту Владислав Яцук. Він каже, що у відомстві

вже долучають молодь до підготовки планів відновлення на рівні територіальних громад. «Якщо у нас не буде такого об'єднання влади та громадськості й молоді, ми далеко не зайдемо. Повинна буде синергія. Щодо професії, зайнятості та умов повернення — ми сконцентрувалися на вивченні того, як ще нам створити такі умови, та паралельно створюємо умови для зайнятості молоді в громадах, організуємо центри підтримки молодіжного соціального підприємництва», — додав він.

Заступник міністра поінформував про впровадження Національної програми «ВідНОВА», в межах якої протягом червня—вересня 2023 року було організовано 24 молодіжні обмінні візити. Молодь, працюючи у командах, активно брала участь у відновленні та створенні молодіжних просторів у громадах. Наголосив також на важливості питань профорієнтації та працевлаштування молоді, створення можливостей для молоді та її повернення в Україну.

Тож результати дослідження можуть стати гарним підґрунтям для розробки нових урядових програм на підтримку молоді та розвитку наявних. Саме на цьому під час презентації наголошувала радниця з питань політик та залучення програми USAID «Мріємо та діємо»/IREX Марина Попатенко.

Надія СМІЯН.

Повоєнні вибори

КРАПКА НАД «І»

Народний депутат, голова підкомітету з питань адміністративно-територіального устрою Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталій Безгін (на знімку) розставив крапки над «і» щодо законопроекту про критерії можливості/неможливості проведення повоєнних виборів. Про це він написав у Фейсбуці.

1. Навіщо потрібен законопроект?

Очевидним фактом є те, що різні території країни нині перебувають у різному безпековому, економічному, соціальному та демографічному стані. Не зміниться це й одразу після завершення війни. Базово ці функціональні типи були розподілені на рівні законодавства ще в 2022 році через Закон України «Про засади державної регіональної політики».

Території, що тривалий час перебували під окупацією, після визволення проходять через перехідний період від вій-

ськових адміністрацій до повернення місцевого самоврядування. Фіналом цього періоду повинно стати проведення демократичних виборів і утворення нових органів місцевої влади. Для того, щоб вибори відбулися демократично, на території має бути гарантовано безпеку та доступ до процесу. Саме критерії безпеки мусять бути відображені на рівні закону.

2. Це єдиний законопроект, що буде стосуватися цього перехідного періоду з поновлення самоврядування на деокупованих територіях?

Ні. Це буде пакет з двох-трьох законопроектів. Крім уже згаданого проекту, там точно буде нова редакція закону про військово-цивільні (цивільні) адміністрації та зміни до закону про надзвичайний стан.

3. Навіщо змінювати закон про ВЦА?

Чинний закон поширюється лише на території АТО/ООС, відповідно мо-

же стосуватися тільки Донецької та Луганської областей, з переліку випадкає Крим та окремі тимчасово окуповані території інших областей, що треба врегулювати.

4. Чи існує нині регулювання, що унеможливило проведення місцевих виборів на окремих територіях?

Так. В 2020 році у 18 громадах Донецчини та Луганщини місцеві вибо-

ри не відбулися. Але чинне законодавство, яке надає повноваженнями надавати висновок щодо проведення або не проведення виборів голові обласної ВЦА, містить у собі природний конфлікт інтересів та не містить жодних критеріїв. Що робить чинне регулювання непрозорим.

5. На якому етапі наразі робота над проектом та хто залучений у процес?

Відбулися перші консультації щодо першого драфту цього проекту.

Процес модерує Рада Європи. До нього долучені представники Комітету Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, насамперед Аліна Загоруйко, яка є фахівцем у відповідній галузі. А також представники ЦВК, судової гілки влади, безпекових органів, експертного середовища, ОПОРА, IFES, ЦППР.

6. Які безпекові критерії наразі розглядаються в проекті закону?

► Кількість та інтенсивність обстрілів у проміжку часу;

► кількість загиблих у проміжку часу;

► режим доступу до відповідної території;

► обмеження перебування на вулицях;

► функціонування правоохоронних органів;

► можливість безпе-

решкодної діяльності медіа на території тощо.

7. Якого рівня виборів стосуватиметься цей законопроект?

Цей проект однозначно стосуватиметься місцевих виборів, аргументи зазначено в пунктах, наведених вище. А також парламентських виборів, якщо одноразово для перших повоєнних виборів систему не буде змінено на закриті списки.

«Усім Перемоги, мудрості, професійності та менше маніпуляцій», — констатував політик.

Митрополит Євстратій: Україна є унікальною державою з унікальною громадою, тому що ми маємо реальний релігійний плюралізм

Про використання російською владою релігії як інструмента пропаганди, примусу релігійної спільноти до співпраці з фсб, зокрема на тимчасово окупованих територіях, про жорсткі переслідування, ув'язнення і тортури священнослужителів та вірян у захоплених воєнних містах і селах на різних майданчиках, в інтерв'ю та під час численних зустрічей з конгресменами, політиками, експертами і лідерами громад у США говорили члени делегації Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій (ВРЦіРО), які відвідали цю країну з візитом. У складі делегації — заступник голови Управління зовнішніх церковних зв'язків ПЦУ, митрополит Білоцерківський Євстратій (Зоря) (на знімку).

Українські релігійні діячі, як повідомляють у ПЦУ, взяли участь у панельній дискусії в Інституті миру Сполучених Штатів у Вашингтоні та круглому столі за участю американських експертів і лідерів думок, в окремій нараді в Держдепартаменті США, де зустрілися з Рашадом Хусейном, послом США з особливих доручень у справах міжнародної релігійної свободи, обмінялися думками з впливовими представниками української діаспори. Делегати ВРЦіРО провели зустріч з експертами Heritage Foundation, стратегічного дослідницького інституту США. Йшлося про роль релігійної спільноти України в захисті цінностей демократії, верховенства права, свободи віросповідання, сімейних засад та інших консервативних цінностей.

Також окрема зустріч відбулася з керівництвом Агентства США з розвитку розвитку (USAID). У підсумку було досягнуто домовленості про розширення партнерства з релігійними спільнотами України для надання гуманітарної допомоги та реалізації освітніх проектів на підтримку народу України, який страждає від російської агресії.

Делегати ВРЦіРО під час зустрічей на американській землі наголосили, що в Україні залишається високий рівень релігійної свободи та жодна церква не була закрита. «Ситуація в Росії навіть гірша, ніж була за часів радянського союзу. Якщо

комуністична влада була відокремлена від церкви через свою атеїстичну ідеологію, то тепер кремль тотально контролює всі церкви та релігійні організації в Росії та використовує їх для пропаганди війни проти України. Тому російських релігійних діячів, які є співучасниками злочинів кремля, не слід сприймати лише як духовних осіб, натомість доцільно накласти на них санкції як на пропагандистів, які виконують замовлення кремля», — зазначив митрополит Євстратій.

Під час зустрічі делегації ВРЦіРО, яка представляє 95 відсотків релігійної мережі України і об'єднує християн усіх домінацій, юдеїв, мусульман в єдину організацію, з американськими журналістами і експертами провідних дослідницьких центрів української релігійної діячі відповіли на запитання щодо законодавчих змін у сфері релігійної діяльності, передбачених законопроектом № 8371. Зокрема, ще у квітні Всеукраїнська рада церков одноставно заявила про «неприпустимість діяльності в Україні будь-яких організацій, у тому числі релігійних, центри та керівництво яких перебуває в російській федерації».

«Московська патріархія, на жаль, фактично є не релігійною організацією, а державною російською структурою для контролю за релігійним життям та для здійснення кремлівської політики. Саме тому пропонується у парламенті України закон — це

спосіб захистити громадян нашої держави від зловживань релігійною свободою, оскільки Росія використовує підконтрольні церкви та релігійні громади як інструменти гібридної війни», — пояснив митрополит Білоцерківський Євстратій.

Під час зустрічі з Чарком Грасслі, який є сенатором від штату Айова з 1981 року та очолює підкомітет у Комітеті з фінансів Сенату США, українські релігійні діячі розповіли про драматичне погіршення становища українських церков і релігійних громад на територіях, контрольованих російськими військовими.

«Одним з ключових питань, яке ми чули тут, у Вашингтоні, є питання про те, чи є релігійна свобода в Україні. І якби якась одна конфесія чи якась одна особа казала, що так — є релігійна свобода, можна було б це ставити під сумнів, але вибачте, вся рада церков — християни, юдеї, мусульмани, православні, протестанти, католики в один голос кажуть, що такого рівня релігійної свободи, який Україна має при незалежності, Україна ніколи не мала, наші релігійні організації не мали ніколи за всю попередню історію, за всі століття, особливо в радянський час.

Це, з одного боку, а з другого — окуповані території і сама російська

федерація. Там немає жодної релігійної свободи. Якщо цим людям (пропагандистам. — Авт.) розходиться про релігійну свободу, то чи вони хоч щось сказали про переслідування, які здійснює російська федерація систематично на окупованих територіях? Що відбувається в окупованому Криму, скільки священників сидять у російських в'язницях?» — зазначив в інтерв'ю митрополит Євстратій.

За даними українського Інституту релігійної свободи (ІРС) (станом на середину минулого року), було знищено понад 270 храмів, а також зафіксовано «щонайменше 20 фактів незаконного позбавлення волі релігійних діячів України різних конфесій» російськими військовими.

«Окупаційна влада намагається взяти під контроль усю релігійну діяльність, примушує українські релігійні громади виправдовувати російську агресію та підпорядковуватися російським релігійним центрам, схиляє проукраїнських релігійних діячів до співпраці, вдаючись до погроз і тортур», — ідеться у звіті. Відомі факти захоплення храмів, заборони діяльності релігійних меншин — євангельських християн, греко-католиків, убивства представників цих релігійних громад тощо.

«8 червня 2014 року, на Трійцю, «група бойовиків «днр», погрожуючи зброєю, одразу після богослужіння арештувала двох старших синів пастора Церкви християн віри євангельської Преображення Господнього — Альберта і Рувима Павенків, а також ще двох дяконів цієї церкви — Віктора Бродарського і Володимира Величка. Наступного дня сепаратисти зімітували їхню загибель нібито від обстрілу українських військових, підірвавши всіх разом з гранатомета в одному з автомобілів, а тих, хто вижив, — розстріляли з близької відстані», — так описує події у захопленому окупантами Слов'янську Інститут релігійної свободи. Відомі факти загибелі від рук окупантів священників ПЦУ. Попри це деякі американські політики та ЗМІ заявляють про «переслідування християн в Україні».

«Загалом слід підкреслити: на окупованих територіях, як і в самій російській федерації, немає релігійної свободи в принципі. І якщо хтось справді турбується про релігійну свободу, то нехай насамперед зверне увагу на Росію. Якщо людина — чи то адвокат, чи то журналіст, чи то політик — починає говорити, що в Україні немає релігійної свободи, і водночас жодного слова не каже про окуповані території, це вже пряма ознака того, що це виключно російська пропаганда, а не правда», — додає митрополит Євстратій.

Він наголосив, що «Україна є унікальною державою з унікальною громадою порівняно з багатьма іншими, зокрема європейськими сусідами, тому що ми маємо реальний релігійний плюралізм».

«Якщо взяти Європу, у переважній більшості європейських держав в суспільстві з нами країнах, ситуація абсолютно інша. У кожній з них є домінуюча релігійна структура, поруч

з якою існують релігійні меншини. В Україні цього немає, і це формує абсолютно інше ставлення, абсолютно інший спосіб взаємодії. І, можливо, тому в нас не просто існує формально, а успішно понад 25 років працює Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій. Тому що саме життя сформувало абсолютно інший підхід до взаємодії і співпраці», — каже митрополит.

Зустрічі української делегації релігійних лідерів збіглися в часі з розглядом питання допомоги Україні, яке обговорює Конгрес США. Деякі законодавці також обґрунтовують свою опозицію до виділення допомоги Україні аргументами начебто через відсутність релігійної свободи в Україні.

Делегація ВРЦіРО відвідала Меморіал жертвам українського Голодомору-геноциду 1932—1933 років та вшанувала пам'ять українців, замордованих радянською владою. «Деякі з інформаційних стендів, якщо замінити «Гітлер» на «%утін», «нацизм» на «руській мір», «Німеччина» на «росія» — майже дослівно описують перетворення країни на пекло. Ті самі методи пропаганди та контролю. Методи ширення ненависті до інших та войовничої гордині щодо самих себе. Таке враження, що %утін, коли був у Німеччині — ретельно переймав досвід нацизму, який пізніше воскресив у своєму правлінні. «Ніколи знову» перетворилося на «це вже було». Тому і щодо «руського міра» та російського геноциду в Україні варто застосовувати слова Елі Візеля, викарбувані на стіні музею: «Заради мертвих та живих ми маємо нести свідчення». Свідчення про російські злочини та про відповідальних за них», — написав на своїй сторінці у Фейсбуці митрополит Євстратій.

Окрему зустріч українські релігійні діячі провели з послом України в США Оксаною Маркаровою.

Світлана ЧОРНА.

ПАР запросили взяти участь у Глобальному саміті миру

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Ми хочемо відновити відносини, які у нас були, — відносини, які ми втратили наприкінці 90-х через заглиблення у власні внутрішні проблеми та потребу зосередитися на нашому поверненні до Європи, до якої ми належимо географічно, історично та культурно», — зазначив міністр.

Дмитро Кулеба наголосив на важливості підтримки сталих зовнішньополітичних контактів. «Не має бути жодних перерв у відносинах між країнами, як і між людьми, тому що країни за своєю суттю дуже подібні на людей: у них є свої упередження, принципи, свої страхи, амбіції і прорахунки своїх амбіцій. Але перший урок, який слід винести, полягає в тому, що будь-яка перерва в дипломатії значно підвищує ціну повернення до неї», — сказав він, повідомляє пресслужба МЗС.

Під час зустрічі з міністром міжнародних відносин та співробітництва ПАР Наледі Пандор (на знімку) Дмитро Кулеба заявив, що наразі Україна прагне вивести співпрацю з Південно-Африканською Республікою на якісно новий рівень. «Ми пропонуємо партнерство, засноване

на взаємній повазі та вигоді. І я радий, що уряд ПАР поділяє наше прагнення», — заявив він.

Міністр поінформував колегу про поточну ситуацію на фронті та руйнівні наслідки російської збройної агресії проти України. І високо оцінив участь ПАР в

зусиллях із просування Форуму миру Президента Володимира Зеленського. Він запросив південноафриканську сторону взяти участь в Глобальному саміті миру, проведення якого нині опрацьовується Україною та партнерами.

Окремо Дмитро Кулеба порушив тему незаконного вивезення українських дітей із тимчасово окупованих територій України до Росії.

Особливу увагу було приділено експорту українських зернових та продовольчій безпеці в Африці. Дмитро Кулеба запросив ПАР долучитися до глобальної гуманітарної ініціативи Президента України «Зерно з України».

Говорячи про перспективні напрями співпраці, Дмитро Кулеба зазначив, що Україна готова поділитися своїм передовим досвідом у сфері цифровізації державних послуг. А також запропонував провести ближчим часом в Києві бізнес-форум за участі бізнесів України та ПАР, аби збільшити обсяги торгівлі та втілити взаємовигідні економічні проекти.

За підсумками переговорів у присутності міністрів відбулося підписання меморандуму про розвиток співпраці в сфері дипломатичної освіти та досліджень між МЗС України і Департаментом міжнародних відносин та співробітництва ПАР.

Фото з сайту МЗС України.

ПІДТРИМКА

Сумщина отримує подарунки

Тростянецька громада, що на Сумщині, отримала подарунок з-за кордону. До міста надійшли автобуси та спецтехніка — усього 12 одиниць. Автобуси вийдуть на маршрути та покращать транспортне обслуговування місцевих жителів, а спеціальну техніку використовуватимуть у роботі комунальники.

Подарунок відправили благодійний фонд Polskie Centrum Pomocy Miedzunarodowej та Представництво Тайваню у Польщі.

Того самого дня інша громада області — Липоводолінська — отримала в рамках програми «Шкільні автобуси для України» від Євросоюзу шкільний автобус.

Між громадами шести областей: Київської, Сумської, Чернігівської, Миколаївської, Дніпропетровської, Львівської вже розподілено сотні шкільних автобусів, придбаних за кошти Єврокомісії та приватних організацій.

Володимир ЧЕРНОВ.

ЗА ПОРЕБРИКОМ

Помилка Мілоша Земана

В інтерв'ю телеканалу Nova колишній президент Чехії Мілош Земан визнав, що найбільшою помилкою в його політичній кар'єрі була дружба з путіним.

«Я повністю помилився щодо Володимира Путіна, тому що тільки нерозумна людина могла зробити таку трагічну помилку, як вторгнення в Україну», — заявив Мілош Земан, котрого чехи двічі обирали президентом країни, в 2013—2023 роках.

Останнім часом країни, на які Кремль намагався поширити свою сферу впливу, стрімкими кроками дрейфують якнайдалі від Москви. В Казахстані посол США Деніел Розенблум бере участь у відкритті центру миротворчих операцій, який прокремлівські блогери охрестили «центром НАТО». В 2023 році головним торговим партнером цієї країни стає замість Росії Китай. Казахстан дотримується міжнародних санкцій проти РФ і не визнає анексовані «ЛНР» та «ДНР».

У Сербії відсторонили від влади Александра Вуліна, проросійського главу сербської розвідки і друга Кремля. Переорієнтовує після карабаського конфлікту свою зовнішню політику Вірменія. Намагається вийти з-під впливу РФ і Киргизстан, який не допомагає путінському режиму переслідувати політичних опонентів.

російський диктатор тим часом робить несподівану заяву, що для Москви Золота Орда завжди була кращою, ніж «західні завоювання». «Згадаймо те, що відбувалося за часів, ну, скажімо, Олександра Невського. Адаже він їздив до Орди, кланявся ординським ханам, отримував ярлик на князювання, у тому числі й насамперед для того, щоб ефективно протистояти нашестю Заходу», — заявив на зустрічі з громадською палатою Росії Путін. Він вважає, що Олександр Невський правильно робив, що їздив на поклон до хана випрошувати ярлик на владу.

Політолог Аббас Галлямов, колишній спічрайтер диктатора, такі кроки Путіна пояснює тим, що він намагається створити для себе комфортний історичний контекст, у рамках якого його курс на перетворення Росії на китайське проксі видається виправданим.

«Орда», про яку каже диктатор, — це Китай. Олександр Невський, котрий присягав Орді, — це він, Путін. Невський — добрий. І він, Путін, — добрий. Лежав під Ордою? Нічого, проте російську культуру від європейців врятував. І якщо вам здається, що Путін кладе Росію під Китай, то нічого страшного, натомість вітчизняні «скрепи» від проклятого Заходу вбереже», — пояснює кроки диктатора політолог Аббас Галлямов. Під «скрепами» він має на увазі авторитаризм, незмінну владу і байдуже ставлення до прав людини.

Богдан КУШНІР.

Попри непрості відносини між урядами співпраця на регіональному рівні триває

Приклад Закарпаття може позитивно вплинути на новий вектор відносин між урядами України і Угорщини. Про це голова Закарпатської обласної ради Роман Сарай заявив під час робочої зустрічі із заступником очільника Міністерства зовнішньої економіки і закордонних справ Угорщини Левенте Модьором, який здійснив робочий візит на Закарпаття.

Роман Сарай водночас додав, що між Закарпаттям та окремими регіонами і містами Угорщини укладено 142 різного роду угоди про співпрацю. А також подякував угорському політику за те, що з часу повномасштабного вторгнення російських окупційних військ в Угорщині прихистили понад 800 тисяч наших співвітчизників, які змушені були рятуватися від війни.

Також, як повідомляє пресслужба обласної ради, Роман Сарай висловив подяку Левенте Модьору за те, що попри початок війни в області не згорнуто розпочаті до воєнних дій в Україні спільні проекти, зокрема через ЄОТС ТИСА. В тому числі, за особистої підтримки заступника угорського відомства ЄОТС ТИСА отримало 2,4 мільйона євро від уряду Угорщини

на завершення проекту «Zero Waste» — «Нуль відходів» з побудови першого сміттесортувального заводу в Берегівському районі Закарпаття.

Голова облради подякував і за отримані для східних та центральних областей України і для окремих громад Закарпаття пасажирські автобуси від міста Веспрем, за забезпечення відпочинку українських дітей в Угорщині.

«Попри непрості відносини між урядами наших держав, співпраця у межах Закарпаття може позитивно вплинути на новий напрям роботи між урядами України та Угорщини», — зауважив Роман Сарай.

У зустрічі з Левенте Модьором, окрім голови Закарпатської ОВА Віктора Микити, взяла участь і народна депутатка, керівниця депутатської гру-

Вшановують пам'ять полеглих Героїв України на Пагорбі Слави в Ужгороді Віктор Микита, Роман Сарай, Левенте Модьор і Йозеф Бачкаї (справа наліво).

пи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Угорщиною Юлія Гришина.

Було обговорено й інші питання, які становлять обопільний інтерес.

Варто зазначити, що заступник Петера Сярто висловив закарпатцям співчуття з приводу трагедії з особовим складом 128-ї бригади ЗСУ. Левенте Модьор вшанував також

пам'ять загиблих українських воїнів у розв'язаній Росією війні. Квіти до меморіалу на Пагорбі Слави разом із угорським посадовцем поклали керівники області Роман Сарай та Віктор Микита, а також генеральний консул Угорщини в м. Ужгороді Йозеф Бачкаї.

Василь НИТКА.

Фото прес-служби облради.

Польща: перша спроба сформувати кабінет міністрів

У понеділок, 6 листопада, в спеціальному зверненні до народу президент Польщі Анджея Дуда повідомив, що доручає місію формування уряду чинному прем'єрові Матеушу Моравецькому (від партії «Право і справедливість»), а почесну місію проведення першого засідання новообраного парламенту, яке відбудеться 13 листопада, надає депутатів від Польської народної партії Мареку Савицькому.

«Після спокійного аналізу та консультацій я вирішив довірити місію формування уряду прем'єр-міністру Матеушу Моравецькому. Я вирішив продовжити добру парламентську традицію, згідно з якою партія-переможець першою отримує можливість сформувати уряд», — наголосив Анджея Дуда.

Водночас президент зауважив, що представники і «Права і справедливість» (ПіС), які отримали найкращий результат на виборах, і «Громадянської коаліції», яка посіла друге місце, представили своїх кандидатів у прем'єр-міністри та висловили бажання сформувати уряд».

Тим часом конституціоналісти нагадують, що відповідно до ст. 154 конституції президент призначає прем'єр-міністра, яким зазвичай є особа, котру обирає парламентська більшість. А після виборча арифметика, як наголошують політологи, невблаганна, бо

цього разу партія ПіС, котра вже вісім років поспіль перебуває при владі, необхідної більшості, тобто 231 голос, не здобула, а провела до Сейму лише 194 депутати. Більше того — за час, що минув після офіційного підбиття підсумків виборів, ПіС не отримала, принаймні офіційно, згоди на вступ в коаліцію з нею для формування парламентської більшості від жодної політичної сили, що виборола своє представництво в Сеймі.

Натомість партії — опоненти ПіС, тобто «Громадянська коаліція», «Третій шлях» та «Нові ліві», йшли на вибори з чіткою декларацією, а після їх завершення (з сумарним результатом 248 мандатів) підтвердили, що об'єднуються в коаліцію задля формування уряду, та під час консультацій з президентом назвали свого узгодженого кандидата на посаду прем'єра — лідера «Громадянської коаліції» Дональда Туска.

Серед політологів, як і серед політиків, котрі коментують заяву президента, таке рішення Анджея Дуди не викликало здивування. Вони пояснюють його тим, що чинний президент, котрий двічі обирався на посаду як висуванець ПіС і через півтора року завершує свою каденцію, розраховує на продовження політичної кар'єри в цій політичній силі, прогноують навіть, що може претендувати й на роль лідера. Також цей крок президента розглядають як можливість дати

ПіС час перегрупуватися і підготуватися до переходу до опозиційної діяльності.

Лідери всіх політичних сил, які об'єдналися для формування парламентської більшості, підтверджують, що переговори стосовно коаліційної угоди наближаються до завершення. Вони однозначно заперечують можливість пакту з ПіС.

Ось як відреагував Дональд Туск, котрий в момент звернення президента зустрічався з мешканцями Вроцлава, на рішення Анджея Дуди доручити формування уряду чинному прем'єру. «Втрата кожного дня — це втрата для нашої батьківщини, для всіх поляків і полячок. Ця гра без потреби наражає польські інтереси на відчутні втрати. Але вона нічого не змінить».

А що про це думають поляки? Згідно з опитуванням «United Survey» для «Віртуальної Польщі», проведеним напередодні звернення президента, 43,6% респондентів вважають, що президент повинен довірити формування нового уряду Дональду Туску «як представникові майбутньої більшості в парламенті»; 21,4% переконані, що А. Дуда має подати кандидатуру М. Моравецького, оскільки той «репрезентує партію, що виграла вибори»; на думку 28,4%, цю місію глави держави має довірити «іншій особі».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

Миколаївський національний академічний театр драми та музичної комедії урочисто відкрив 97-й театральний сезон. До відкриття у закладі виконали музичну подорож «Віват Європа!». Автор сценарію та режисер-постановник — директор театру, народний артист України Микола Берсон, повідомляє наш власкор Олена Івашко

Головний твір свого життя «Гоголь»—воїн написав кров'ю

Віталій Грицаєнко народився у серпні 1990 року, за рік до проголошення української незалежності. Та сьогодні наша держава, яка у важких боях позбавляється імперських пут «старшого брата», вже старша за звитяжця, котрий назавжди залишився 31-літнім... І став першим у Полтаві Героєм України, отримавши це найпочесніше звання під час російсько-української війни.

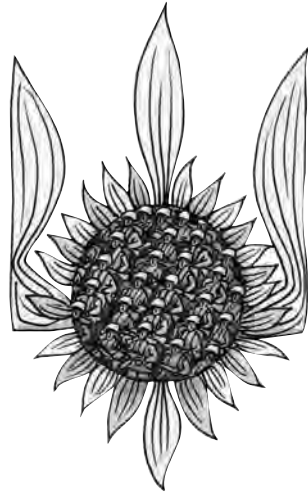
Позивний для фронту обрав... змалку

Другою домівкою Віталія в дитинстві став обласний театр імені Гоголя. Там працювали його батьки, глава родини очолював його інженерну службу. Оскільки у Полтаві всіх працівників театру традиційно називають «гоголівцями», то прізвище геніального земляка з'явилося на вустах малого задовго до того, як він прочитав його твори. І, звісно, закарбувалося у пам'яті назавжди. Тож коли на фронті починав писати головний твір власного життя й обрав позивний «Гоголь».

Віталій навчався у школі № 20, яку закінчив 2007 року. Вчителям, однокласникам запам'ятався жвавим, веселим, компанійським хлопцем, якому більше подобалися уроки літератури й історії. Багато читав, цікавився мистецтвом. Як і більшість ровесників, трохи бешкетував. Серед інших його вирізняло загострене відчуття справедливості, яку прагнув відстоювати завжди. Певно, саме ця риса характеру привела юнака до вишу, в якому готують правоохоронців. Після закінчення Харківського університету внутрішніх справ працював дільничним в одному з райвідділів поліції міста. В той виш трохи пізніше вступила і його майбутня дружина Вікторія. Позналилися вони влітку 2013 року, коли на зустріч новоспечених магістрантів університету односторонньо привів свого товариша, молодого офіцера Віталія.

Пізніше обоє зізнавалися: то було кохання з першого погляду. Та спочатку його випробувували на міцність, час і відстань, зумовлені службою в різних місцях. Але невдовзі Вікторія повернулася до Харкова і почала працювати в «рідному» виші. А життя Віталія змінилось ще крутіше, коли він у 2014 році вирушив на фронт добровольцем. У 2015-му Грицаєнко місцем служби обрав підрозділ, єдиним «привілем» якого було перебування на пе-

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

редньому краї боротьби з окупантами. Ішлося про заснований учасниками Революції Гідності, тепер легендарний «Азов», який на той час мав статус окремого загону спеціального призначення Нацгвардії України.

Просив кохану не чекати

Ризики перебування там, де майже завжди «гаряче», Віталій добре усвідомлював. Тож навіть просив кохану ще до одруження фактично про нього... забути і не чекати з війни. Щоб потім не страждати від непоправної втрати. Але Вікторія була непохитна у своєму коханні... У 2016 році вони зіграли весілля.

Через два роки народився синочок Святослав. Зрештою, Вікторія переїхала з Харкова у Маріуполь, де в тому ж таки «Азові» служив її чоловік. У нього, звісно, з'явилася додаткова мотивація, щоб викладатися на службі сповна, захищаючи і свою державу, і родину. Однак не тільки це спонукало до наполегливості та самовідданості. Вікторія, котра сама є офіцеркою поліції, пригадує: чоловік відверто говорив їй про те, що прагне службового зростання — хоче стати генералом!

Тим паче, що під час війни для цього не потрібно когось підсиджувати. Бо той екстремальний «лакмус» виявляє людину в усій повноті. Віталій Грицаєнко просто не уявляв, як можна за таких обставин виконувати свої службові обов'язки упівсилу. Отож, розпочавши службу в «Азові» фактично звичайним солдатом — навідником вогневого

розрахунку мінометного взводу, він за чотири роки доріс до посади заступника командира полку з бойової та спеціальної підготовки.

При цьому був дуже вимогливим до підлеглих побратимів. Під час навчальних стрільб і польових вишколів не давав спуску нікому. Бо добре розумів: старанність у навчаннях стане запорукою успішного виконання бойових завдань підрозділом і водночас допоможе зберегти життя бійців. Надто з огляду на те, що «Азов» поповнювали зазвичай молоді високомотивовані патріоти своєї держави. Зокрема й ті, котрі в цивільному житті були далекими від зброї.

І в тому, що вони швидко ставали професіоналами ратної справи, котрі навіть у повністю оточеному рашистами Маріуполі наводили жах на ворогів та разом з іншими підрозділами гарнізону героїчно обороняли це місто понад 80 діб (!), неабияка заслуга «Гоголя».

Але до тих найтяжчих випробувань було шість років родинного щастя.

«Виховай сина козаком»

Їх об'єднувало не тільки кохання, пристрасть, а й спільні захоплення, інтереси. Попри війну тоді ще була можливість проводити дні відпочинку, дозвілля разом. Обоє дуже любили подорожувати, відвідали десяток країн. На світлинах звітти гарна молода пара просто випромінює щирі почуття, сподівання, надії... Спільні мандри доносили швидко відновили навіть після народження сина, якого брали із собою. Маленький Святослав ще більше згуртував їхню родину, додав у стосунки нових яскравих барв і гармонії. Якби не війна, щастя, здавалося, могло бути абсолютним...

Найсвітліші сподівання остаточно перекреслило повномасштабне вторгнення рашистів. Тим паче, що Маріуполь одразу став фактично фронтовим містом. Щоб не наражати на смертельну небезпеку малого, його забрав до себе у Полтаву брат Віталія.

Вікторія спершу не погоджувалася залишити місто, яке разом із побратимами «азовцями» обороняв її чоловік — уже 27 лютого вони прийшли на допомогу морським піхотинцям і «погасили» кілька спроб ворожого десанту висадитися на берег. Але з кожним днем бомбардування й обстріли житлових кварталів ставали дедалі масованішими, і жінці довелося вибиратися звідти вже з величезними складовцями та ризиками для життя. Зрештою, 17 березня вона приїхала у рідну для Віталія Полтаву, де був їхній син.

А менш ніж за тиждень до того у Маріуполі Вікторія бачила коханого востаннє. Та наповнена трагізмом, любов'ю й жертвністю зустріч гідна пера справжнього Гоголя. Разом із побратимами Віталій перебував на території заводу «Азовсталь». Вони продовжували нищити окупантів. Вороже кільце довкола них замикалося, полеглих і тяжкопоранених у підрозділі ставало дедалі більше, боєкомплект вичерпувався...

Тож Віталій уже не приховував того, що прийшов попроситися назавжди, бо вже не вірив у можливість вижити з того пекла живим. Дружина, звісно, заспокоювала й розраджувала, говорила про спільні плани на майбутнє. А чоловік, пригадує вона, зі слозами на очах тоді сказав: «Я тебе кохав, ко-

Таким був «Гоголь»-воїн.

хаю і буду кохати. На нас напали, я обороняюсь. Ніколи в житті зброю не кину й ніколи не здамся. Буду стояти до останнього, буду обороняти нашу землю. Будь ласка, вишвай сина справжнім патріотом, козаком».

Заступник командира полку був там, де найгарячіше

Уже потім із розповідей побратимів та офіційного представлення до найвищої нагороди дружина дізналася про те, як діяв її чоловік на полі бою. Хоча на той час він був уже заступником командира полку й міг би здійснювати загальне керівництво зі штабу чи командного пункту.

Та з 27 лютого, коли «азовці» протягом двох діб відбили чотири атаки ворожого десанту з моря, «Гоголь» увесь час перебував у гушці подій і особисто ліквідував дев'ятьох окупантів. Ще більше «утилізованих» орків записав він на свій рахунок 1 березня, коли разом із побратимами завадив спробі прориву ворога з боку села Калинівка при підтримці дев'яти танків. У тому бою Віталій Грицаєнко із РПГ-22 особисто знищив один із танків. Колону рашистів тоді розбили повністю...

А через два тижні очолюваним невелика група «азовців» блокувала пересування до двох рот ворога з понад десятком одиниць бронетехніки, самохідними артилерійськими установками та «Градами». Завдяки ефекту несподіванки нацгвардійці вже у перші хвилини бою відмінували три БТРИ, чотири бронемашини «Тигр» і одну «Рись» та три десятки рашистів. Два «Тигри» підбив старший лейтенант Грицаєнко, а до майже десятка знищених окупантів додав ще й живий «трофей» — полоненого російського офіцера.

У ніч на 19 березня «Гоголь» входив до складу групи, яка здійснювала ще один результативний рейд у тил ворога. Знищено командний пункт і два склади (один — із боєприпасами), танк, два БТРИ й до взводу окупантів. Але саме те запекле бойове зіткнення стало для Віталія Грицаєнка останнім. Коли він пересувався, сидючи на броне танка, осколкою ворожої міни влучив просто в обличчя — смерть була миттєвою...

За посадою чи званням ніколи не ховався

Та навіть після того для Героя України (це звання Віталію Грицаєнко присвоєно 2 квітня 2022 року посмертно) і його родині випробування не закінчилися. Адже тривалий час тіла полеглих «азовців» рашисти не віддавали на підконтрольну нашій державі територію. Тож і можливість поховати «Гоголя» з усіма почестями після необхідної в таких випадках процедури ідентифікації за ДНК-експертизою з'явилася тільки в листопаді минулого року.

Спершу з ним у столиці попросилися побратимами з «Азову». Пото-

му земляки провели в останню путь у Полтаві, де звитяжець знайшов свій вічний спочинок на Алеї героїв центрального міського цвинтаря. А 11 квітня цього року на фасаді школи № 20, в якій навчався Віталій, відкрили меморіальну дошку на його честь. Біля місця пам'яті Героя лунало чимало слів шани та вдячності. Та, певно, найпереконливішими були промовці, котрі воювали з «Гоголем» пліч-о-пліч.

— Віталій вивів бойову підготовку в нашому «Азові» на новий рівень, який усі побачили під час боїв за Маріуполь, — зазначив побратим «Карл». — Він знаходив спільну мову з усіма, бо навчити треба було кожного. При цьому не міг навіть увіти, як сидітиме десь у бункері, а його учні битимуться з ворогом без нього. І коли почалися запеклі бої, жодного разу не намагався сховатися за посадою чи званням. Завжди був на передовій, в епіцентрі найтяжчих боїв.

— Друга «Гоголя» ми запам'ятали як світлу й добру людину, — наголосив побратим «азовець» «Мольфар». — Він особистим прикладом показував, що і як потрібно робити. Коли у Маріуполі опинилися у повному оточенні, Віталій разом із нами продовжував громити ворога на передових позиціях. І загинув героїчно, знищуючи техніку рашистів. Ми завжди ставимо його за приклад тим, хто поповнює наш підрозділ.

Щовечора світить синові зірочками з небес...

Тепер життєвий подвиг «Гоголя»-воїна слугує взірцем і для учнів новоствореного Полтавського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Віталія Грицаєнка. На честь Героя цей навчальний заклад назвала його засновниця — обласна рада. У День захисників і захисниць України учням першого набору посвідчення ліцеїстів вручили «азовець»-побратим Віталія Юрій Чех і дружина звитяжця, капітан поліції Вікторія Грицаєнко.

На тих урочистостях жінка повідомила також про те, що разом із сином Святославом вони вирішили передати зеконкомлені родинною коштів для облаштування в ліцеї кімнати з сучасним спортивним знаряддям. Адже їхній чоловік і тато дуже любив спорт, розумів його значення для підготовки захисників України.

Вікторія не приховує, що залишилися працювати у Полтаві зокрема й для того, щоб подбати про гідне увічнення пам'яті Віталія в рідному для нього місті. Міська влада обіцяє їй, що невдовзі в обласному центрі з'явиться названа на його честь вулиця.

А синові, з яким вони разом отримували «Золоту Зірку» Героя найріднішою для них людиною з рук Президента України, Вікторія нагадує про те, що тато щовечора світить йому з небес те яскравішими зірочками. І світитиме завжди.

Василь НЕІЖМАК.

Полтава.

Вікторія і Святослав Грицаєнки біля меморіальної дошки чоловікові й тату на будівлі Полтавської школи № 20.

Фото автора.

Аби про маленьких лицарів нації дізналися на всіх континентах

До Дня Незалежності України Освітній центр Верховної Ради України презентував спеціальну збірку історій від юних українців у межах Всеукраїнської акції єдності «Разом до Перемоги».

Аби про маленьких лицарів нації дізналося якомога більше людей, «Голос України» разом з Освітнім центром Верховної Ради України започаткував на сторінках газети рубрику «Незламні діти».

У дописах збережено стиль і правопис оригіналу. А також представлено малюнки, створені в межах всеукраїнського флешмобу «Діти України за мир».

НЕЗЛАМНІ ДІТИ

Вітаю! Мене звати Ткач Андрій. Найбільше моє бажання: щоб Україна перемогла, щоб не гинули наші люди. Для цього потрібно боротися, багато працювати. Знаєте, що я усвідомив? Якщо дійсно хочеш допомогти, то завжди знайдеш спосіб як це зробити. Треба діяти, не сидіти, склавши руки!

Ось, наприклад, потрібні були бляшанки і віск чи парафін для окопних свічок, а у нас вдома було лише кілька штук. Я ходив, шукав, запитував у сусідів. Назбирав цілу торбину бляшанок, та ще й свічок трохи знайшлося. Дуже був радий, що чимось допоміг. Також ми з мамою та братом збрали вдома речі для діток-переселенців і віднесли у школу. У лютому 2022 року мама активно допомагала шукати житло для біженців, бо людям треба було десь жити. Також потрібна була постільна білизна, і ми її приносили. Борошно, смалець, олію, цукор, час-

ник, цибулю та інші продукти несли до школи. Там з них готували домашні страви для наших захисників.

Ми зі своєю родиною купували солодощі, каву, чай, різні продукти, шкарпетки, ліки і передавали нашим воїнам. Моя бабуся отримує невеличку пенсію, але теж допомагає. Дає кошти і, ледве стримуючи сльози, каже: «Біжи, Андрійку, купи ліків нашим синочкам-солдатикам, щоб не хворіли, щоб здорові додому повернулися. Нехай їх Господь береже!» Біжу, купую і радію, що допомагаю.

А ще ми усім класом часто ходимо у будинок для людей похилого віку, даємо концерти, приносимо подаруночки. Хочемо порадувати, підтримати стареньких. Вони завжди тепло нас зустрічають.

Зараз головна моя справа — навчатися.

Я дуже люблю пізнавати нове. Особливо люблю математику. Я знаю, що у військові

Ткач Андрій - 9 років

КЗ "Хашуватський ліцей" Гайворонської міської ради Кіровоградської області

справі без математики не обійдеться. Саме тому добре вчуся. Також я перемагаю у творчих конкурсах, отримую нагороди. Цим самим теж наближаю Велику Перемогу. Хочеш набли-

зити Перемогу — дій, не стій! Тоді все буде Україна!

ТКАЧ Андрій — 9 років.
КЗ «Хашуватський ліцей»
Гайворонської міської ради
Кіровоградської області.

Розширять безпечну зону

Обласна влада на Сумщині планує евакуацію дітей із небезпечної зони, що зазнає щоденних ворожих обстрілів. За словами начальника ОВА Володимира Артюха, лише за останній місяць в області від рук окупантів загинули двоє підлітків, яким було по 14–15 років.

Влітку на Сумщині розпочалося переселення мешканців громад, що розташовані у 5-кілометровій прикордонній зоні. Тоді було евакуйовано приблизно 600 дітей. Але рашисти збільшили площу території, що зазнає регулярних обстрілів та бомбардувань, тому зону доведеться розширити до 13–30 кілометрів. Одночасно в області зміцнюють наявні фортифікаційні споруди та будують нові. Кількість захисних об'єктів порівняно з літнім періодом збільшать майже у півтора рази.

Володимир ЧЕРНОВ.
Фото з сайту slovoidilo.ua.

ІНІЦІАТИВА

«Ліси Героїв» на Житомирщині нагадуватимуть про високу ціну свободи

17 тисяч саджанців дуба та сосни висадили на честь янголів спорту в межах акції «Ліси Героїв» у Бердичівському районі на Житомирщині.

Ініціативу «Ліси Героїв» запровадили цієї осені у філіях Столичного лісового офісу ДП «Ліси України» на честь загиблих військовослужбовців, правоохоронців, рятувальників, лісників та інших жителів українських громад, які зробили неоціненний внесок у майбутню Перемогу.

Як поінформував начальник Житомирської ОВА Віталій Бунечко, до заходу з ушанування спортсменів, котрі захищали незалежність своєї держави у складі ЗСУ і пожертували власним життям у боротьбі з російськими окупантами, долучилися представники обласного відділення Національного олімпійського комітету України та юні спортсмени. Адже саме молодь розбудуватиме Україну після Перемоги, здобутої мужніми оборонцями, і «Ліси Героїв» нагадуватимуть прийдешнім поколінням про надзвичайно високу ціну свободи та незалежності.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Атомники підтримали земляків

Благодійники Південноукраїнської АЕС передали захисникам на Запорізький напрям нове тактичне обладнання вартістю 240 тисяч гривень.

Приймали його земляки атомників, представники окремого стрілецького батальйону з Южноукраїнська. Працівник ДП НАЕК «Енергоатом», а нині військовий із позивним «Шкіпер» приймав піксельний кейс із новим унікальним обладнанням. Воно багаторазове, має високий відсоток влучання, а значить — максимальний ефект у боротьбі з ворогом.

Кістяк формування — мешканці Миколаївської області, серед яких багато южноукраїнців, зокрема працівників ПАЕС. Більшість працівників є активними учасниками акції «Допомога захисникам України».

«Це життя наших хлопців, це наші кроки до завершення війни. Що більше такої допомоги, то скоріше буде Перемога», — зазначив заступник голови профспілки ВП ПАЕС Владислав Момотов.

Олена ІВАШКО.

ОГОЛОШЕННЯ

Четверта запорізька державна нотаріальна контора, вул. Шкільна, 50, м. Запоріжжя, запрошує спадкоємців померлого 30 січня 2023 року Токового Володимира Петровича, 1940 р.н., для оформлення спадщини в строк до 03 грудня 2023 року.

Радивилівський районний суд Рівненської області викликає обвинувачену Чучман Наталію Василівну, 10.02.1983 р. народження, громадянку України, уродженку м.Радивилів Рівненської області, адреса реєстрації м.Радивилів вул.Толстого,12 Рівненської області у кримінальному провадженні №1201918000000218 (№568/178/23) у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.362, ч.1, ч.2 ст.200, ч.4 ст.191, ч.1 ст.209 КК України для участі в судовому засіданні, яке призначено на 07 грудня 2023 року о 14 год. 00 хв. відбудеться в приміщенні Радивилівського районного суду Рівненської області (вул.І.Франка, 8 м.Радивилів Рівненська область).

Наслідки неприбуття обвинуваченої за викликом суду передбачені ст. 323 КПК України. У разі неявки обвинуваченого до суду дане оголошення вважається належним повідомленням, а кримінальне провадження буде здійснюватися за відсутності обвинуваченого в порядку спеціального судового провадження.

ОГОЛОШЕННЯ ПРО КОНКУРС

Державна Установа "Інститут травматології та ортопедії НАМН України" оголошує конкурс на заміщення вакантної посади:

- наукового співробітника відділу захворювань суглобів у дорослих — 1 штатна одиниця;
- молодшого наукового співробітника відділу захворювань суглобів у дорослих - 1 штатна одиниця;
- старшого наукового співробітника лабораторії біохімії сполучної тканини і клінічних аналізів — 0,5 штатної одиниці;

Термін подання документів: — 1 місяць з дня оголошення конкурсу.

Документи подаються за адресою:

01054, м. Київ — 601
вул. Бульварно-Кудрявська, 27
Ученому секретарю
тел. для довідок: 486-26-18

Втрачений диплом бакалавра серія KB № 14012907 та додаток до нього, видані Інститутом журналістики КНУ імені Тараса Шевченка від 30.06.2000 на ім'я **Соболевської Ольги Станіславівни** вважати недійсним.

Втрачений диплом спеціаліста серія KB № 14688649 та додаток до нього, видані Інститутом журналістики КНУ імені Тараса Шевченка від 10.06.2001 на ім'я **Соболевської Ольги Станіславівни** вважати недійсним.

Втрачений диплом кваліфікованого робітника серія ХЕ № 47793490 виданий Державним навчальним закладом "Вище професійне училище № 2 м. Херсона" 24. 04. 2015 року на ім'я **Панейко Сергій Олександрович**, вважати недійсним.

Втрачене свідоцтво про здобуття базової середньої освіти серія НК №52580991 від 11.06.2021 видане "Маріупольським навчально-виховним комплексом" Ліцей-школа № 14" Маріупольської міської ради Донецької області" та додаток до нього на ім'я **Поплавської Аліни Володимирівни** вважати недійсним.

Кузнецовський міський суд Рівненської області викликає обвинуваченого Шевчука Вадима Вікторовича, обвинувачену Шевчук Олену Вікторівну у судовому засіданні у кримінальній справі №565/1186/22 про обвинувачення: Шевчука Вадима Вікторовича у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1, 2 ст.200, ч.5 ст.27 ч.2, 3 ст.191, ч.2 ст.209 КК України, Шевчук Олену Вікторівну у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1, 3 ст.362, ч.1,2 ст.200, ч.2,3 ст.191, ч.2 ст.209 КК України, призначене на 14 годину 10 хвилин 14 листопада 2023 року та у наступних судових засіданнях, відомості про дату і час проведення яких будуть розміщені на офіційному Веб-сайті Кузнецовського міського суду Рівненської області в залі судових засідань Кузнецовського міського суду за адресою: Рівненська обл., м. Вараш, м-н Будівельників, 3.

У разі неявки обвинувачених дане оголошення вважається належним повідомленням, а кримінальне провадження буде здійснюватися за відсутністю обвинуваченого в порядку спеціального судового провадження.

Сьогодні дощі пройдуть у західних, північних та центральних областях України. Температура повітря вночі 5—9 градусів тепла, вдень — 7—18 з позначкою плюс. Вітер змінних напрямків, 3—8 м/с

- 1867. Оперою Олексія Верстовського «Аскольдова могила» розпочав свій перший сезон постійний оперний театр у Києві (нині — Національна опера України).
- 1869. Народився Яків Яциневич — український композитор, диригент і фольклорист.
- 1887. Народився Дмитро Вітовський — український політик, військовик і літератор, сотник Легіону Українських січових стрільців, полковник, начальний командант УГА, Державний секретар військових справ ЗУНР.
- 1927. Закладено Дніпровську гідроелектростанцію.
- 1935. У Чернігові відкрито Літературно-меморіальний музей М. М. Коцюбинського.
- 1943. Помер Федір Бабавенський — український скульптор.

СПОРТ

У турнірі тепер двовладдя

Футбол. Чемпіонат УПЛ. 13-й тур. 6 листопада. «Полісся» — «Кривбас». **1:1**. Житомир. Стадіон «Полісся». **Рефері** — Катерина Монзуль (Харків). **Голи:** Козак, 54 — Кузик, 39. «Дніпро-1» — «Олександрія». **1:0**. Дніпро. «Дніпро-Арена». **Рефері** — Анастасія Романюк (Івано-Франківськ). **Гол:** Філіппов, 34. «Рух» — «Оболонь». **2:2**. Львів. «Арена Львів». **Рефері** — Дмитро Кубряк (Одеса). **Голи:** Квасниця, 3, Карабін, 83 — Суханов, 37, Краснопір, 49.

	В	Н	П	М	О	
1. «Кривбас»	8	3	2	26	— 12	27
2. «Дніпро-1»	8	3	2	16	— 10	27
3. «Полісся»	8	2	3	20	— 9	26
4. «Шахтар»	7	3	1	21	— 10	24
5. «Рух»	5	6	2	21	— 14	21
6. «Чорноморець»	6	1	5	19	— 13	19
7. «Колос»	3	8	2	9	— 9	17
8. «Динамо»	5	1	4	23	— 16	16
9. «Металіст 1925»	4	3	5	11	— 13	15
10. «Ворскла»	4	3	6	14	— 23	15
11. ЛНЗ	3	4	6	12	— 16	13
12. «Оболонь»	3	4	6	10	— 19	13
13. «Зоря»	2	4	5	12	— 15	10
14. «Олександрія»	2	4	7	7	— 18	10
15. «Верес»	1	5	6	10	— 19	8
16. «Минай»	0	6	7	6	— 21	6

Учасникам цих матчів не позачудило, адже їхні поєдинки не раз переривалися через повітряну тривогу. Особливо тривалою була пауза в Дніпрі (матч зупинявся кілька разів, одна зупинка тривала півтори години). Господарі здобули мінімальною перевагою і наздогнали криворізьців. Отже, в чемпіонаті настало двовладдя.

Центральним у турі вважався поєдинок у Житомирі, бо там зустрілися перша і друга на той момент команди чемпіонату. Протягом половини першого тайму суперники нічого надзвичайного не створили. Вони діяли за надто обережно, насамперед дбаючи про оборону. Потім стало жвавіше, але не багатого.

У першій половині «Кривбас» мав перспективніший вигляд. Колектив провів декілька якісних атак, бракувало тільки хорошої останньої передачі. Однак ближче до перерви гості таки спіймали житомирян. Кузик уникнув офсайду і отримав прекрасну передачу в розріз від Стецькова, після чого реалізував вихід віч-на-віч.

«Полісся» одразу після перерви відігралося. Макуана підхопив м'яч на власній половині й протягнув його метрів 30, після чого виклав передачу на правий фланг у ноги Козаку. Той змістився до лінії карного майданчика й потужно пробив.

Здавалося, що ось тепер почнеться справжня битва. Справді, команди ніби й рухалися, однак жодного моменту за 30 хвилин після гола господарів не створили.

І лише в завершальній частині поєдинку виникла справжня гострота. Але її створював тільки «Кривбас». У нього були моменти, але вирвати перемогу гостям завадив досвідчений воротар господарів Бойко.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

Дієва діалектика «парасольки»

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Одночасно на лівобережжі Херсонщини, за оглядом Інституту вивчення війни (ISW), ЗСУ відбивають атаки противника, періодично самі локально проводять наступальні дії обмеженими силами та намагаються порушити російські системи оборони.

Своєю чергою речниця ОК «Південь» Наталя Гуменюк повідомила в ефірі «Еспресо», що рф має ракетноносій з потенціалом у 56 «Калібрів», які може запустити одночасно. Також вона припустила, що росія продовжуватиме системний терор нашої припортової інфраструктури, оскільки не готова здавати свої позиції у Чорному морі, хоча має обмежений корабельно-катерний склад. Проте компенсує його тактичною авіацією. «Вона час від часу залітає туди, аби скинути невідомі вибухові прилади й керовані авіабомби. Це відбувається лише за умови сприятливої так званої льотної погоди, тому що тактичній авіації дуже складно втриматися над морем у таку потужну штормову погоду», — пояснила Гуменюк.

До речі, днями командував Повітряних сил ЗСУ Микола Олещук підтвердив успішні удари по суднобудівному заводу «Залив» у Керчі (т. о. Крим) та ураження одного з найсучасніших кораблів чф рф «Аскольд» — носія крилатих ракет «Калібр».

У британській розвідці припускають: після прильоту по нещодавно збудованому військовоморському корвету росія буде

змушена перенести суднобудівну інфраструктуру далі від лінії фронту. А наші військові оглядачі акцентують увагу на тому, що Україна першою в історії знищила ракетний корабель ворога, який ще навіть не вийшов із заводу та не був введений у стрій чф рф.

Продовжуючи тему кількості ракет і ударних БПЛА, які країна-терорист накопичує для ударів по критичній інфраструктурі України в осінньо-зимовий період (про це «Голос України» писав у номері за 7.11), речник командування Повітряних сил ЗСУ Юрій Ігнат вчора повідомив, що Київ уже отримав від союзників майже весь обіцяний номенклатурний список ППО. Втім, цієї кількості (дві батареї Patriot) замало, аби накрити «парасолькою» небо над важливими об'єктами на території країни...

До того ж аналітики Інституту вивчення війни визнали, що рф збільшила виробництво своїх високоточних ракет швидше, ніж передбачалося у їхніх попередніх прогнозах.

Під час брифінгу речник ПС наголосив на потребі у таких системах, як Patriot, які дають змогу збивати балістичні ракети, а також SAMP/T, NASAMS та найсучасніший комплекс IRIS-T. У Повітряних силах ЗСУ кажуть: зараз йдеться не про якість отриманих систем протиповітряної оборони (тут сумнівів немає), а про їхню кількість. Саме такий вигляд, вочевидь, і має дієва діалектика нашої «парасольки», коли тільки кількість засобів ППО зможе забезпечити якісний захист з неба від російських терористів.

МАЛЮНОК ДНЯ

Чорноморське джакузі.

Крім того, Юрій Ігнат поінформував про нагальну необхідність відповідного озброєння для ефективнішого знищення, зокрема, ворожих «шахедів». Бо росіяни налагодили їх виробництво на своїй території, «і нам потрібні саме такі засоби, які можуть в автоматичному режимі, без втручання людини, знищувати такі цілі зі стовідсотковим результатом».

У понеділок внаслідок вибуху невідомого боеприпасу у власному будинку (село Чайки Київської області) загинув помічник Головнокомандувача ЗСУ майор Геннадій Частяков. Його 13-річний син важко травмований. Валерій Залужний підтвердив інформацію про цю трагедію.

«Невимовний біль і важка втрата для Збройних Сил України і для мене особисто. Сьогодні за

трагічних обставин у свій день народження у родинному колі загинув мій помічник і близький друг майор Геннадій Частяков», — написав він у Телеграмі, додавши, що причини та обставини будуть встановлені під час досудового розслідування.

Горю України генерал-майору Ігорю Гордійчуку призначено заступником начальника Національного університету оборони України. Про це він повідомив на своїй сторінці у Фейсбуці за підсумками зустрічі з міністром оборони Рустемом Умеровим.

До того Ігор Гордійчук очолював Київський військовий лицей ім. Івана Богуня. У жовтні він передав бойовий стяг закладу новопризначеному командирі — полковнику Євгену Камалову.

Ольга ВІТЕР.

На Закарпатті — вечір пам'яті і скорботи

У понеділок тисячі краян у різних містах і селах Закарпаття запалили свічки пам'яті і шанували полеглих героїями 128-ї окремої гірсько-штурмової бригади.

Як уже повідомляв «Голос України», 3 листопада на Запорізькому напрямку противник завдав ракетною «Іскандер-М» підступного удару по особовому складу 128-ї окре-

мої гірсько-штурмової Закарпатської бригади, внаслідок чого загинули військовослужбовці, також поранення дістали місцеві мешканці.

Президент і міністр оборони України висловили співчуття родинам загиблих воїнів і запевнили, що будуть з'ясовані всі обставини трагедії.

Начальник Закарпатської ОВА Віктор Микита оголосив 6—8 листопада

на території Закарпаття триденну загальнообласну жалобу. Прислухені державні прапори, щоранку о 9:00 вшановується пам'ять воїнів хвилиною мовчання, у храмах різних конфесій області відбуваються богослужіння.

В обласному центрі Закарпаття, як інформує прес-служба міської ради, організували вечір-реквієм «Творчі волонтери Ужгорода» і «Рух підтримки закарпатських військових».

Василь НИТКА,
Закарпатська область.
Фото прес-служби міської ради.

На ярмарку куліш розійшовся на ура

На Рівненщині у віддаленому поліському селі Купель Рокитнівської громади Сарненського району ярмаркували під патріотичні пісні.

Аби виручити гроші для ЗСУ, продавали що мали. А традиційний для цієї місцевості козацький куліш, зварений у казані військовослужбовцем Петром Євгеновичем, розійшовся на ура і зібрав чимало donatів. Загалом у цьому невеличкому селі для захисників наярмаркували 10 500 гривень. Жителі села долучаються і до інших зборів на потреби ЗСУ.

Світлана КИБУКЕВИЧ,
Рівненська область.
Фото надано автором.

Відповідальні за підготовку номера: Віталій СУДДЯ, Тетяна УВЕРОВА.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка).
Передплатні індекси та передплата ціна на 2023 рік
Для фізичних осіб: 40224 — 45 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота); 08775 — 40 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій: 60955 — 80 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 91202
Видавець — Державне підприємство «Редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-73; відділ реклами — 503-61-92;
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний; reklama1@golos.com.ua — відділ реклами; let@golos.com.ua — відділ листів; foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Сайт — www.golos.com.ua